

Kvalifikatsiooniraamistikud

on Kutsekoja tegevuse keskmes

Tänapäeva Euroopas, kus on tagatud inimeste vaba liikumine ning võimalus asuda tööle ja õppima erinevates riikides, on tekkinud käega katsutav vajadus omandatud kvalifikatsioonide võrdlemiseks. Selle hõlbustamiseks on loodud European Qualifications Framework (EQF) – raamistik, mis muudab eri riikide ja süsteemide kvalifikatsioonid arusaadavamaks ja võrreldavaks.

MAAJA-KATRIN KEREM

SA Kutsekoda, juhatuse liige

Raamistik kergendab õppurite ja töötajate liikumist Euroopa riikide vahel, toetades seeläbi ka elukestvat õpet. Samas ei pea EQFi võtma kui vaid formaalse õppe ja kogemuste hindamist. Väga oluliseks peetakse just mitteformaalse ja informaalse õppe tulemuste tunnustamist, keskendudes õpiväljunditele – tähtis on, mida kvalifikatsioonitunnistust omav inimene on võimeline tegema, mitte see, kui kaua ta on õppinud.

EQFis on kaheksa taset, mille kirjeldamise aluseks on kvalifikatsiooni saavutamiseks vajalikud teadmised, oskused ja iseseisvusvastutus. Raamistik hõlmab kõiki kvalifikatsioone – formaalhariduse, täiendusõppe ja kutsekvalifikatsioone, alustades algkooli lõputunnistusest ja lihttöötajate kvalifikatsioonidest, lõpetades ülikoolis omandatavate akadeemiliste kraadide ja tippspetsialistide kutsekvalifikatsioonidega.

Kõrghariduse kvalifikatsioonid on seotud kõrgeimate tasemetega. Nii on EQFi kuueandaks tasemeks rakendus kõrgharidus ja bakalaureusekraad, seitsmendaks magistri- ja kõrgeimaks ehk kaheksandaks tasemeks doktori kraad. Samas võivad nende tasemetele paigutada ka kõrgeima taseme spetsialistide kutsekvalifikatsioonid, millest tulenebki, et omandatud kvalifikatsiooni kõrval on ülimalt olulised ka reaalsed oskused ja kogemused. Seega, iga kvalifikatsioonitaseme saavutamiseks peaks olema mitmeid hariduslikke või karjäärilisi. Kõigile Euroopas välja antud kvalifikatsioonitunnistustele lisatakse tulevikus ka EQFi tase.

Kuid loodud raamistik saab toimida siis, kui riigid on oma kvalifikatsioonid kõnealuse raamistikuga suhestanud. Alles siis saame teada, mis tasemel on eri riikide koolilõpetajad ja kvalifitseeritud töötajad. Selle hõlbustamiseks on peaaegu kõigis Euroopa riikides loodud või loomisel oma kvalifikatsiooniraamistikud. Seejärel peavad kõik Euroopa riigid esitama Euroopa Komisjonile aruanded selle kohta, kuidas nende kvalifikatsioonid suhestuvad EQFi tasemetega. Aruandes peab iga riik põhjalikult selgitama, kuidas suhestamine on läbi viidud, kas selles protsessis on järgitud asjakohast metoodikat ja kokkulepitud kvaliteedinõudeid. Üleeuroopalise rakendamise eelduseks on riikidevaheline usaldus, mistõttu peab riiklike kvalifikatsioonide EQFi tasemetele paigutamine toimuma arusaadavalt ja usaldusväärset.

Praeguseks on kõik Euroopa riigid otsustanud, milline organisatsioon tegeleb EQFi ja riiklike kvalifikatsioonide võrdlemise ning riikliku kvalifikatsiooniraamistiku arendamisega. Samuti on määratud raamistiku rakendamise riiklik koordineerimiskeskus ehk National Coordination Point (NCP). Eestis on selleks Kutsekoda, mille ülesandeks oli ka Eesti kvalifikatsioonide EQFiga suhestamise aruande koostamine. Kõnealuse aruande esitamine Euroopa Komisjoni nõuandegrupile mõeldud aasta sügisel.

EESTI KVALIFIKATSIOONIRAAMISTIK

Nagu paljudes teistes Euroopa riikides, on ka Eestis loodud riiklik kvalifikatsiooniraamistik ehk EKR. Sarnaselt Euroopa omaga on sinne raamistik kaheksa tasemega. Seejuures on EKRI üldised tasemekirjeldused Euroopa raamistiku tasemekirjeldustega identsed. Eri kvalifikatsioonitüüpe, nagu näiteks üldhariduse, kutsehariduse, kõrghariduse ja kutsekvalifikatsioonide jaoks on tasemekirjeldusi täpsustatud.

Kuna Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku ja EKRI tasemete kirjeldused on põhiolemuselt samad, on Eesti kvalifikatsioonitunnistusele märgitud EKRI ja EQFi tasemenumber ka alati sama. Seetõttu on eriti oluline, kuidas me oma kvalifikatsioonidele EKRI taseme määrame.

Sobiva taseme määramisel on aluseks õpiväljundipõhised tasemekirjeldused. Samas tuleb silmas pidada ka Euroopa tasandil sõlmitud üldiseid kokkuleppeid. Näiteks seda, et kõrghariduse kvalifikatsioonid on seotud kuuenda kuni kaheksanda tasemega ja kvalifikatsioonid, mis annavad õiguse edasiõppimiseks kõrghariduses, tavaliselt üldkeskharidus ning kutsekeskharidus, paigutuvad neljandale.

Eesti formaalhariduse kvalifikatsioonid, mis saadakse õppeasutuse lõpetamisel, paigutuvad omandatud haridustaseme järgi. Esimese kuni kolmanda taseme moodustavad põhihariduse ja kutsehariduse kvalifikatsioonid. Neljandal tasemel on kutsekesk- ja üldkeskhariduse kvalifikatsioonid. Viienandal tasemel praegu Eestis formaalhariduse kvalifikatsioone ei ole. Viimased kolm taset ehk kuues, seitsmes ja kaheksas on kõrghariduse omandamisel saadud kvalifikatsioonid.

KUTSETUNNISTUSED

Kutsekvalifikatsioonid ehk kutsetud on suunatud töömaailmas tegutsevatele või tegutsemist alustavatele inimestele. Kutse andmisel eeldatakse lisaks formaalhariduse kvalifikatsiooni olemasolule ka tööelus ja täiendusõppes omandatud kompetentside tõendamist. Kutsetunnistusi väljastavad kutset andvad organid, kelleks on tööandjate ühendused ning kutse- ja erialaliidud.

Kutsetunnistuste ja ka kutsealase tegevuse ettevalmistavate formaalhariduse kvalifikatsioonide aluseks on kutsestandardid. Need koostatakse Kutsekoja koordineerimisel tööandjate, spetsialistide ja koolitajate koostöös. Standardite koostamise oluliseks eesmärgiks on teadmiste- oskuste õpetamine tööturul nõutavaga paremini vastavusse viia.

Kutsetud paigutuvad EKRI tasemetele üldjoontes vastavalt positsioonile tööl. Teise kuni viienda taseme moodustavad oskustöötajad, käsitöölised, seadme- ja masinoperaatorid. Viienda ja kuuenda taseme saavutavad keskastmejuhid ja spetsialistid. Kolm kõrgeimat taset kuuluvad juhtidele, tippjuhtidele ja tippspetsialistidele.

Iga kutse EKRI tase määratakse kutsestan-

dardi koostamise käigus, võrreldes nõutud teadmiste, oskuste ja iseseisvuse-vastutuse taset üldiste tasemekirjeldustega.

2012. aasta alguseks on Eestis väljastatud 64 750 kutsetunnistust, millest suur osa kannab ka Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemenumbrit. Hea meel on seejuures tõdeda, et üha enam Eesti tööandjaid on hakanud väärtustama kutsetunnistusega töötajat.

Usun, et uue raamistiku loogika saab kiiresti nii meie kui välismaa tööandjatele ja töötajatele omaseks. Eesti ja Euroopa kutsetaseme number koolilõpu- ja kutsetunnistustel hakkab peagi iseenda eest rääkima, andes selge signaali, millise keerukusega töödega tunnistuse omanik hakkama saab. Nii liigutakse lähemale ka EQFi loomise eesmärgile muuta erinevad kvalifikatsioonid arusaadavamaks ja selle kaudu ka võrreldavaks.

Kas tead...

- Kutsekoja koordineerimisel töötab 16 kutse-nõukogu
- Tegevusloa on saanud 92 kutset andvat organit
- Hetkel kehtib 645 kutsestandardit 330 kutsealale
- Väljastatud on 64 815 kutsetunnistust ning 302 kompetentsitunnistust

Pottseppadel

ja korstnapühkijatel peab olema kutsetunnistus

RAIDO JALAS
MARKO RÜÜ

Suur osa hoonetulekahjustest saab alguse rikkis või hooldamata küttesüsteemist. 2010. aastal oli Eestis 2010 hoonetulekahju, neist 153 sai alguse hooletusest kütteseadme kasutamisel, 110 tahma süttimisest suitsulõõris, 91 rikkis kütteseadmest ja 53 valesti paigaldatud küttesüsteemist. Statistika annab aimu, kui oluline on nii küttesüsteemi õige ehitus kui ka vastutustundlik kasutamine. Pottsepp ehi-

tab korraliku nõuetele vastava küttesüsteemi, elanike kohustus on süsteemi mõistlikult kasutada ja regulaarselt hooldada. Tasub meele pida, et hea abimees on küttesüsteemi hooldamisel korstnapühkija, kes mitte ainult ei puhasta, vaid annab ka asjakohast nõu.

Et inimene saaks olla veendunud nii pottsepa kui korstnapühkija töö kvaliteedis, on neile kehtestatud kohustuslikud kutsetunnistused. Kutsetunnistus peab olema kõigil, kes pakuvad pottsepa- või korstnapühkimisteenust. Nende üle teevad järelevalvet nii päästeamet kui ka kutset andvad organid.

Pottseppateenus

1. jaanuaril jõustus tuleohutuse seaduse § 9, mis näeb ette, et tahkekütusel töötava ahju, kamina, pliidi või muu kütteseadme ning korstna ja ühenduslõõri võib majandustegevusena (küttesüsteemi ei ehitata või paigaldada enda isiklikuks otstarbeks) ehitada või paigaldada kutsetunnistusega pottsepp.

Ainult üksikelaamus, suvilas, aiamaas, taluhoones ja väikeehitises võib enda tarbeks ahju, kamina või pliidi ning korstna ja ühenduslõõri ehitada või paigaldada ka pottsepa kutsetunnistusega isik, järgides küttesüsteemi ehitamise nõudeid.

Kui inimene soovib ehitada kütteseadet või -süsteemi olemasolevasse hoonesse, tu-

leb tal selleks taotleda kohaliku omavalitsuse kirjalik nõusolek. Nõusoleku saamiseks tuleb koostada küttesüsteemi ehitusprojekt, mille kohalik omavalitsus suunab heakskiidu saamiseks päästeametusele. Kirjaliku nõusoleku olemasolul võib küttesüsteemi vastavalt projektile ehitama hakata. Küttesüsteemi võib majandustegevusena ehitada ainult kutsetunnistusega pottsepp.

Selleks et ehitatud/paigaldatud küttesüsteemi kasutada, peab olema kohaliku omavalitsuse väljastatud kasutusluba. Enne kasutuse loa väljastamist vaatab küttesüsteemi ja selle ehitusdokumentatsiooni üle päästeametuse. Ehitusdokumentatsiooni saab tellija pottseppateenust pakkuvalt inimeselt.

Pottsepal tuleb kliendile esitada

1. Küttesüsteemi kasutus- ja hooldusjuhend

1.1. Müüdaaval kütteseadmel peab kaasas olema dokumentatsioon, kus on kirjas

- nõuded kütteseadme vundamendile või aluspinnale,
- paigaldamine ja ohutusjuhend,
- nõuded suitsulõõriga ühendamise kohta,
- suitsugaaside väljundgaaside temperatuur, nõuded korstnale,
- kokkupanemise juhised,
- lubatud kütused,
- kütmissuhis,
- ohutuskujad küttematerjali hoidmisel,
- märged, et tahma süttimisest korstnas tuleb teavitada häirekeskust tel 112.

1.2. Müüritud kütteseadme puhul dokumentatsioon, kus on kirjas

- ohutusjuhend,
- kütteseadme väljundgaaside temperatuur, nõuded korstnale,
- lubatud kütused,
- kütmissuhis,
- ohutuskujad küttematerjali hoidmisel,
- märged, et tahma süttimisest korstnas tuleb teavitada häirekeskust tel 112.

2. Kaetud tööde aktid

Kaetud tööde aktid koostatakse nende ehitise osade või konstruktsioonide kohta, mis kaetakse järgmistel ehituse etappidel muu konstruktsiooniosa või materjaliga ning millega seoses kaob hilisem võimalus nende vahetuks ülevaatamiseks, näiteks korstna läbiminek vahelagedest. Samuti fikseeritakse kaetud tööde aktis erinevused või kõrvalekaldeid ehitusprojektist ja antakse hinnang ülevaadatud tööetapi kvaliteedile.

Vajadusel lisatakse kaetud tööde aktile muud andmed tehtud töö kohta, näiteks fotod olulisemate detailide kohta ja ülesmõõtmise joonised.

3. Vastavusdeklaratsioonid

Pottsepp peab kliendile üle andma kasutatud ehitustoodete ja -materjalide vastavusdeklaratsioonid, mis tõendavad, et kasutatud ehitustooted ja -materjalid vastavad kehtestatud nõuetele ning on sobilikud küttesüsteemi ehitamiseks.

Küttesüsteemi planeerimise ja ehituse käigus tuleb kindlasti mõelda ka sellele, kuidas tagada korstnapühkijale võimalus korstna juurde pääsemiseks. Selleks tuleb planeerida korstna juurde viiv luuk või redel, vajadusel ka käiguteed.

Korstnapühkijateenus

Selleks et küttesüsteem korralikult töötaks, tuleb seda regulaarselt puhastada ja hooldada. Puhastada tuleb vähemalt nii tihti, kui seda nõuab küttesüsteemiga kaasa antud kasutusjuhend. Kui juhendit pole või ei ole seal puhastamise sagedust välja toodud, tuleb puhastustööd teha vähemalt kord aastas. Eriti tugeva tahmumise korral tuleb puhastada sagedamini, et hoida ära tahma süttimine.

Ahju, kamina või pliidi ning korstna ja ühenduslõõri puhastamise teenust võib majandustegevusena osutada kutsetunnistusega korstnapühkija. Üksikelaamus, suvilas, aiamaas, taluhoones ja väikeehitises võib küttesüsteemi enda tarbeks puhastada ka korstnapühkija kutsetunnistusega isik, järgides sealjuures tuleohutusnõudeid.

Siiski, ka sel juhul peab üks kord viie aasta jooksul küttesüsteemi puhastama kutsetunnistusega korstnapühkija, kes annab kütteseadme puhastamise ja kontrolli kohta akti.

Mittekorras küttesüsteemi kasutada ei tohi. Kuna tavaliselt on hoonet kasutaval inimesel endal küllaltki raske hinnata küttesüsteemi tehnilist seisukorda, on korstnapühkija ja kohustatud koostama akti küttesüsteemi puhastamisel avastatud tuleohutusnõude rikkumise ja tuleohtu kohta. Aktis tuuakse välja tuleohutusnõude rikkumise sisu, tuleohtu kirjeldus ja võimalused nende kõrvaldamiseks. Ettepanek koostatakse kolmes eksemplaris, millest üks jääb korstnapühkijale, teine tellijale ja kolmanda esitab korstnapühkija kümne päeva jooksul asukohajärgsele päästeametusele.

Akti alusel otsustab päästeametuse, kas rikkumiste kõrvaldamiseks on vaja hoonet omanikule teha ettekirjutus. Tuleohutusnõuete rikkumise või tuleohtu kõrvaldamiseks peab küttesüsteemi omanik asukohajärgset päästeteskust teavitama.

Kui küttele ja korsten puhastatud ning tuleohutusnõuded täidetud, koostab korstnapühkija tehtud tööde kohta korstnapühkimis-

FOTO: ARTUR SADOVSKI

se akti. Akti üks eksemplar jääb korstnapühkijale ja teine töö tellijale. Küttesüsteemi kasutaja peab ise puhastamise kohta arvet pidama ning säilitama korstnapühkimise akti järgmise akti saamiseni.

Vaata lisaks

Korstnapühkijate kutse andja:

<http://tuletorjeliit.ee/>

Pottseppade kutse andja:

<http://pottsepad.ee/>

Kutsestandardite ja kutsetunnistuste register:

<http://kutsekoda.ee/>

Korstnapühkija Koit Koppeli kommentaar

Korstnapühkija kutsetunnistusi on väljastatud juba üle kolme aasta. Selle ajaga on korstnapühkijate seas tunnustuse omanik muutunud populaarseks ja vajalikuks. Tänu tuleohutuse seadusele on klient muutunud teadlikumaks ja juba helistades tunneb huvi, kas teenusepakkujal on ikka kutsetunnistus olemas ja ta võib seaduse järgi seda teenust pakkuda. Kutsetunnistust omavad korstnapühkijad tunnevad ka ise suuremat vastutust oma töö kvaliteedi suhtes, kuna puudus-

te ilmnenemisel on kutse andjal õigus ka kutse peatada või ära võtta. Pottseppade kutsetunnistustega läheb ilmselt veel natuke aega, kuni kliendid teadvustavad endale tunnustuse vajalikkust. Hea meel on ka selle üle, et mõningad pottseppade tegevad ettevõtted on kogu oma kollektiivi saatnud kutset taotlema. Kahjuks on osa pottseppi, kes veel ei saa kutsetunnistuse vajalikkusest aru ja arvavad, et see on nende kiusamiseks välja mõeldud.

Suplushooaja alguseks on Eestis

kutsetunnistusega vetelpäästjad

2011. aasta lõpus kinnitas Kutsekoja juurde moodustatud õigus- ja sisetöökutsenõukogu vetelpäästja ja kutsestandardi, mis kirjeldab vetelpäästja tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalikke oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardi koostamisel osalesid oma ala asjatundjad AS G4S Eesti, Selts Eesti Vetelpäästja ja Eesti Turvaettevõtete Liit.

Kutsestandard on aluseks vetelpäästjate kutseoskuste hindamisel ning selle väljaandmisega alustatakse kevadel. Seega peaksid 2012. aasta suvehooajaks olema Eestis esimesed kutsetunnistusega vetelpäästjad, kelle oskused ja teadmised vastavad kutsestandardi nõuetele.

ASi G4S Eesti juhataja esimehe Andrus Ossipi sõnul on vetelpäästjate kutsestandardi

loomine teine suur samm rannavalve- ja vetelpäästjate teenuse korrastamisel. «Siseministerium koostas rannavalve hea tava, et reguleerida supelrandade haldamist ja rannavalve üldkorraldust. Loodame, et lähiaastatel muutub kutsestandardi olemasolu kohustuslikuks ning Eesti ujumiskohtade veeohutuse eest hakkavad vastutama vaid tiheda kutsestandardi-sõela läbinud vetelpäästjad, kelle päästevarustus on samuti aja- ja asjakohane.» Ossipi sõnul pole mõeldav olukord, et arstina saab töötada inimene, kes pole läbinud vastavat koolitust: «Sama põhimõte peab kehtima rannavalves – veeohutust ei tohi usalda harrastajatele. Reeglite korrastamisest võivad eelkõige rannakülastajad, kes saavad olla kindlad, et vormis rannavalvurilt saab pädevat abi,» lisas Ossip.

FOTO: PRIIT SIMSON

Kaheksa põhjust,

miks peaksid kasutama kutselise kinnisvaramaakleri teenuseid

Kinnisvaramaakleri teenus on advokaadi ja arstiteenuse kõrval üks kallimaid. Maaklerit palgates tihti sellele ei mõelda ning sageli langeb otsus esimesena ühendust võtnud maakleri kasuks. Tõenäoliselt on maaklerit palgates «jah» lihtne tulema, sest paljude muude asjaolude kõrval ei pöörata tähelepanu isegi tööks vajalike teadmiste olemasolule, rääkimata esindaja ametinimetusest.

Oma teenuseid pakub Eestis hinnanguliselt ligi kaks tuhat kinnisvaramaaklerit, kuid mitte kõik neist ei oma kinnisvaramaakleri tööks vajalikke teadmisi, mis omakorda tähendab seda, et mitte kõik kinnisvaramaakleri palganud kliendid ei saa oma kinnisvaraküsimusi lahendatud või ei esinda nende huve parimal võimalikul viisil. Eestis ei reguleeri kehtivad seadused kinnisvaramaaklerite tegevust ega ametinimetuste maakler, kinnisvaramaakler või kutseline kinnisvaramaakler kasutust.

Praegust õiguslikku ja turuolukorda arvestades on kindlaim tagatis kinnisvaramaakleri teenuse ostjale palgata oma kinnisvaraga tegelema ainult kutseline kinnisvaramaakler, kes on läbinud kutseksamini ning seega on olemas kinnisvaramaakleri tööks vajalikud teadmised, oskused ning kogemus, või pöörduda firma poole, kus on vähemalt üks selline kinnisvaramaakler, kes teiste tegevuse eest vastutab.

On vähemalt kaheksa põhjust, miks kinnisvaraküsimustega peaks tegelema vaid kutseline (kutsetunnistust omav) kinnisvaramaakler.

TEADMISED. Kutseksami sooritamine on maakleritele vabatahtlik, kuid seda saab sooritada vaid turuosaline, kes on sel alal töötanud vähemalt kaks aastat. Eksami sooritamine ei ole eelnevalt seda tööd teinud inimesele raske, kuid selle läbimine on tunnus sellest, et tal on olemas kinnisvaramaakleri tööks vajalikud teadmised ja ta on sidunud end kinnisvaravaldkonnaga pikemaajaliselt. Nii teab ta näiteks, millised on hetkel kehtivad ja lähitulevikus kehtima hakkavad õigusaktid.

ORIENTEERUMISVÕIME. Kinnisvarasektor on käibel mitmeid mõisteid, milles orienteerumine on ülioluline. Nii kasutatakse näiteks hindade osas mitmeid mõisteid, mille eristamisele tavapärastel ei pöörata suurt tähelepanu. Samas võivad pakkumishinnad, turuhinnad ja ostuhinnad teineteisest erineda kolmandiku või poole võrra. Vastavate teadmistega spetsialist aitab ette valmistada edukat kinnisvaratehingut ning vältida viivitusi või kulukaid vigu.

“ Praegust õiguslikku ja turuolukorda arvestades on kindlaim tagatis kinnisvaramaakleri teenuse ostjale palgata oma kinnisvaraga tegelema ainult kutseline kinnisvaramaakler

INFORMATSIOON. Kutselisel kinnisvaramaakleril on ülevaade piirkonna pakkumistest, planeeringutest, liikluskorraldusest, lasteaedadest, koolidest ja paljust muust. Ka on ta võimaline pakkuma objektiivset informatsiooni pakutava objekti kohta, selle suurusest ja kinnistu piiridest. Lisaks teab ta

näiteks, mis hinnaga on müüdnud piirkonnas teisi sarnaseid kortereid või maju ja kindlasti oskab anda nõu olemasoleva vara hinnakujunduse ja vara edasimüügi hinnataseme osas.

Parimad tingimused. Kutselise turuosalise oskab maakler vastu võtta parima pakkumise või anda nõu vara hetkesituatsiooni parima võimaliku hinna kohta. Ka on tal praktikuna ülevaade nii aktiivsetest pakkumistest kui ka vaikes müügis olevatest objektidest.

LÄBIRÄÄKIMISOSKUS. Kinnisvaratehinguid tehakse kaks-kolm korda elus. Seejuures on mitmeid asjaolusid, nagu näiteks hind, finantseerimistingimused, omandi üleandmise aeg, valduse üleandmise aeg, parenduste tegemise kohustus ning kokkulepped sisustuse, tehingukulude ja riigilõivude osas, mida tuleks läbirääkimisi pidades arvestada. Samuti tuleks eelnevalt kokku leppida tähtsajad, arvestades, kui kaua need toimingud tavapärastel aega võtavad. Kutseline maakler oskab nõu anda nii nendes küsimustes kui ka selles, kas tasuks tellida näiteks objekti ülevaatus.

OBJEKTIIVNE. Tihti on kinnisvara ostmine ja müümine emotsionaalne otsus – see ei ole ainult neli seinat ja katus. Samuti on oma koduga seotud paljud mälestused ja seda remontides või ehitades on kulutatud hulk oma aega ja vaeva. Samuti nähakse ostes peamiselt vaid viimistlust ja sisustust, samas kui paljud muud aspektid on olulisemad. Kutseline turuosaline oskab eristada olulisi detaile, aspekte ja asjaolusid ebaolulistest. Näiteks on kõõgimööblit tähtsam see, kas ühistu on võtnud renoveerimislae-

nu, või see, kas pakkumise teinud ostjal on olemas ka reaalne võimalus seda eluaseme-laenuga osta.

KOGEMUSED. Kutseline maakler on turuosaline, kellel on aastatepikkune kogemus ning on igapäevaselt seda tööd tehes teinud sadasiid, kui mitte tuhandeid tehinguid. Isegi kui klient on varem teinud tehinguid iseiseisvalt, jääb reeglina tehingute vahele pikem periood, mille jooksul paljud seadused, regulatsioonid ja põhimõtted muutuvad. Seepärast on eksperdi kaasamine hädavajalik.

TURUNDUSJÕUD. Ükski reklaam ei müü kinnisvara – kinnisvara müüvad inimesed. Samas, ilma reklaamita ei märka keegi ka kõige soodsamat pakkumist. Nii nagu osa inimesi joob kohvi ja teistele meeldib tee ning kolmandad joovad üldse piima, nii peab ka kinnisvarale ostja leidmiseks kasutama võimalikult paljusid reklaamikanaleid. Reklaamijatega kokkuleppeid tehes on kinnisvaramaakleril kindlasti paremad võimalused kokku leppida nii reklaamihindade kui esile toomise osas. Tegelikult leiab suur osa tehinguid aset ka seetõttu, et sobivat pakkumist soovitas maakler kellegi tuttavale, sõbrale, kliendile või tema perekonnaliikmele.

Seetõttu on parim tagatis palgata oma kinnisvaraga tegelema ainult kutseline kinnisvaramaakler, sest tal on olemas kinnisvaramaakleri tööks vajalikud teadmised ja oskused ning kogemused, et lahendada kinnisvara ost või müük parimal võimalikul viisil. Kutsetunnistusega kinnisvaramaaklerite nimekiri on kättesaadav kutseregistris, mis asub www.kutsekoda.ee.

Kinnisvarahalduri kompetents

on hinnatav kogemuste ja teadmistega

Danil Bötter, kel peagi ees kinnisvarahalduri III taseme kutseksam, on arvamusel, et kutsetunnistus peaks garanteerima spetsialisti teadmised nii seadusandlike aktide kui ka tehnosüsteemide osas. Pidevat enesetäiendust peab ta sel alal loomulikuks.

KADRI PENJAM

«**K**utsetunnistus tagab enamikul juhtudel professionaalsuse ja usaldusväärsuse. Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liidu andmetel on seisuga november 2011 kehtivaid kutsetunnistusi 499. Kinnisvarahalduri töö on väga mitmekülgne. Igapäevased probleemid, millega haldur kokku puutub, on pigem sotsiaalselt tüüpi ehk halduri kohustus on korraldada korterelamu või ärimaja kasutajate omavahelist infovahetust ja suhtlust. Kindlasti tuleb jälgida, et kõik korralduslikud ja hooldustoimingud oleksid täidetud ning lepingute täitmise kontroll peab olema järjepidev ja punktuaalne, et tagada kord ja läbipaistvus ühistu tegevuses,» loetleb Danil Bötter korrektse halduri töökohustusi.

ISEPUSIMISELE TASUB EELISTADA HALDURIT

Kuidas suhtuvad aga majajuhistud haldurite palkamisse? Kas on veel palju neid, kes arvavad, et haldur saab palka lihtsalt niisama või osatakse kvalifitseeritud halduri teadmisi väärikalt hinnata? Siinkohal mõõnab Danil: «Omanike arusaam on jätkuvalt väga erinev. Näiteks ühistud, kus elavad noored ja aktiivsed inimesed, kes soovivad aega kulutada karjääri tegemiseks ja elu ela-

miseks, pöörduvad oma ala spetsialistide ehk haldurite poole. Majad ja piirkonnad, kus elab vanem generatsioon, pigem üritavad jätkuvalt tegeleda objekti korrashoiuga iseseisvalt.»

«Loomulikult võib ka ise pusides hakkama saada, kuid peab toonitama, et enamikul juhtudel isehaldamise mudelit kasutav ühistu juhtidele tasu ei maksa. Ka isehakanud haldurite ja organiseerijate seas on väga andekaid ja arvestatavaid isikuid. Kaldun arvama, et osa haldureid ongi isehakanud organiseerijatest välja kasvanud ning aastatega oma teadmisi ja kogemusi täiendanud, läbinud koolitusi ja omandanud kinnisvarahalduri kutsetunnistuse. Nende teadmised ja oskused on kindlasti kaasaegsemad, nad on alati kursis haldurite seas leviva infoga ning vajalike seadusemuudatus-tega.»

HALDUR ORIENTEERUB SEADUSTES PAREMINI

Kuidas on aga lood toetuste ja laenude taotlemisega – kas sel juhul on kutsetunnistusega halduri olemasolul mingisugune eelis võrreldes isetegijatega? Siinkohal selgitab Danil Bötter: «Kindlasti on halduri kutsetunnistus võimalike toetuste taotlemisel tähtis, kuid eelkõige on toetuste ja laenude taotlemisel tähtis ettevõtte kui sellise sertifikaadi olemasolu. Seda siis eelkõige juhul, kui korteriomani ühisus soovib võtta laenu ja se-

da teeb korteriomani nimel valitseja, enamikul juhtudel juriidiline isik ehk haldaja. Kindlasti on aga haldur paremini informeeritud ning tema kaudu toimub kõik kiiremini kui ise üritades.»

PINGETALUVUS KUI TÄHTSAIM ISELOOMUMADUS

Danil Bötteri sõnul on halduri töö vägagi stressirohke. Seepärast peaks igapäev, kel tekitab mõte proovida kinnisvarahalduri kutset, tegema endale kõigepealt selgeks, kas ta on valmis seda tööd tegema. Eelkõige on töö käigus tekkivad probleemid tingitud sellest, et igapäev ei ole suhtleja tüüpi ning psühholoogiline koormus on objekti kohati suur. «Olen oma praktika jooksul näinud naishaldureid, kes pärast järjekordset pahast klienti kõnet suundusid kõrvaltuppa ja puhkesid nutma. See oli selge märk, et kriitilistes olukordades sattus haldur paanikasse. Arvestama peab, et halduri peale elatakse oma negatiivsed emotsioonid välja,» ei soovita Danil halduri elukutset vähesel pingetaluvusega inimesele.

Halduri kutset on võimalik taotleda Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liidu kaudu, taotlemisel on konkreetsed kriteeriumid, eelkõige on vajalik eelnev töökogemus kinnisvara haldamise valdkonnas. Vastavasisuline informatsioon on kättesaadav Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liidu kodulehel www.ekhh.ee.

Kommentaari

Miks eelistada kutsetunnistusega haldurit?

JÜRI KRÖÖNSTRÖM,

Eesti Kinnisvara Haldajate ja Hooldajate Liidu juhatuse esimees

Kindlasti peaksid kinnisvaraomanikud Eestis selgemini teadvustama korrashoiu valdkonna tavakompetentsi ja asjatundja professionaalse kompetentsi erinevust. Arenenud ühiskonnas on tavapärane ja mõistlik, et kinnisvaraomanik keskendub oma põhitgevusele, ei raiska raha ja aega kohmakale isetegemisele ning on oma tavakompetentsiga valmis tegema heas kvaliteedis kinnisvara korrashoiuga seonduvaid strateegilisi otsuseid, täitma omanikuhustusi, korraldama korrashoiu teenuste järelevalvet ja ajakohastamist. Samas on tarbetuid kulusid kokkuhoidev ja mõistlik leida asjatundja kompetentsi eeldavate tegevuste osas korrashoiu teenuste turult endale õige ja sobiv koostööpartner ning usaldada haldus, hooldus, heakord, remondid ning tarbimis- ja tugiteenused valdkonnas kõrg- või kutsehariduslikku spetsialistide ettevõtet ja pikaajalist tegutsemiskogemust omavale korrashoiufirmale – asjatundjale.

Kas Eesti kutsesüsteem

on ekspordikõlbulik?

OLAV AARNA

Kutsekoja juhatuse liige

Pealkirjas esitatud küsimus võib esmapilgul tunduda absurdne. Tõepoolest, kuidas ette kujutada näiteks Eesti haridussüsteemi ekspordi? Ometi näeme inimesi aeg-ajalt vaatamas Soome poole pilguga, milles igatsus nende haridussüsteemi järele või vähemasti soov sisse osta nende üldhariduskooli õppekava.

On selge, et sellised soovid on otseses mõttes teostatamatud. Põhjuseks eelkõige väga erinev ajalooline, kultuuriline, sotsiaalne ja majanduslik taust, milles riikide haridussüsteemid, kvalifikatsioonisüsteemid, kutsesüsteemid ja paljud teised ühiskonna toimimiseks vajalikud süsteemid on kujunenud. Seetõttu ei ole need ka otseselt ülekantavad ja vahetult rakendatavad.

Ometi on Soome haridussüsteemist saanud üleilmne ekspordiarikkel ülekantud tähenduses. Eriti pärast seda, kui Soome on vähemasti kolmes viimases PISA uuringus üheksa vähestest Vana Maailma riikidest silmapaistvalt häid tulemusi saavutanud. See tähendab, et Soome 15-aastased noored on valdavalt kompetentsed ühiskonnaliikmed, evides head funktsionaalset kirjaoskust ning loodus-teaduslikku ja matemaatikaalast pädevust.

Soome haridussüsteem on ekspordiarikkel selles tähenduses, et nad «müüvad» suure eduga oma viimase poolsajandi haridusuuenduse kogemust, korraldades ise hulgaliselt selleteemalisi rahvusvahelisi seminare ja konverentse, esinedes veel arvukamatel seminaridel ja konverentsidel kogu maailmas,

kirjutades oma edulugu avavaid monograafiaid ja artikleid hariduse valdkonna teadusajakirjadesse.

Mis on sellel aga tegemist Eesti kutsesüsteemi võimaliku ekspordikõlblikkusega? Tuleb välja, et üsna palju, kui arvestada meie kogemuse populäärsust eriti Kesk- ja Ida-Euroopa riikides.

Möödunud aasta augustis sai Kutsekoda kümneaastaseks. Selle ajaga on Eestis tööandjate ja töötajate organisatsioonide ning riigi koostöös loodud toimiv kutsesüsteem, mis on ühenduslülid tööturu ja elukestva õppe maailma vahel. Selles liides toimub kaks teineteist täiendavat protsessi.

Ühest küljest selgitatakse välja, milliseid kompetentse ja millisel sooritustasemel ootab tööturg ühe või teise kutseala töötajatelt. Need ootused vormistatakse kutseala kutsestandarditena. Viimaseid aga kasutatakse inimeste sobivuse hindamisel sel kutsealal töötamiseks, teisisõnu nende kompetentsuse hindamisel. Kutsestandardite teiseks oluliseks kasutusala on aga kompetentsete inimeste koolitamiseks vajalike õppekavade koostamine.

Kutsekoda on alates asutamisest täitnud Eesti kutsesüsteemi tugiasutuse rolli, koordineerides 16 kutseõukogu tegevust kutsestandardite loomisel ja kutse andmise korraldamisel ning olles ühtlasi ka kutsesüsteemi arenduskeskus.

Lisaks tegevusele Eestis on jõudsalt arenenud ka Kutsekoja rahvusvaheline suhtlus. See on võimalikuks saanud ühest küljest tänu meie kogemusele Eesti kutse- ja laiemalt kvalifikatsioonisüsteemi arendamisel, teisalt aga seoses Kutsekoja kuulumisega mitmetesse rahvusvahelistesse võrgustikesse.

2008. aasta aprillis võtsid Euroopa Parlament ja Euroopa Nõukogu vastu soovitus Euroopa ühtse kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) rakendamiseks. Kvalifikatsioonina mõistetakse seejuures kompetentsuse hindamise ametliku tulemusena saadud tunnustust (tunnistust, sh kutsetunnistust, diplomit). EQF on kaheksatasemeline võrdlusrakendamine, kus kompetentsuse taset kirjeldatakse teadmiste, oskuste ning iseseisvuse ja vastutuse ulatuse abil. Sellest raamistikust peaks saama oluline vahend Euroopa Liidu riikide väga erinevate kvalifikatsioonide paremini mõisteta- vaks ja võrreldavaks muutmisel. Püstitatud eesmärgi poole liikumise oluliseks sammuks pidi saama riiklike kvalifikatsiooniraamistike loomine ja kvalifikatsioonide paigutamine sinna nagu raamaturiigilisse, edasi aga nende riiklike raamistike sidumine EQFiga.

EQFi rakendamiseks määrasid riigid selle tegevuse eest vastutavad asutused – riiklikud koordineerimisüksused (NCP). Eestis täidab seda rolli Kutsekoda, kuuludes ühtlasi ka Euroopa NCPde võrgustikku. Aastatel 2009–2011 koordineeris Kutsekoda europrojekti, mille käigus arendasime välja regionaalse NCPde võrgustiku, kuhu peale Eesti kuulu- vad veel Soome, Läti, Tšehhi ja Rumeenia.

Selle koostöö käigus toimus igas riigis oma kvalifikatsiooniraamistiku kujundamine ja sidumine EQFiga. Erinevalt enamikust ülejäänud Euroopa Liidu riikidest sisaldab Eesti kvalifikatsiooniraamistik (EKR) lisaks üld-, kutse- ja kõrghariduse kvalifikatsioonidele, nagu põhikooli lõputunnistus või magistri- kraad, ka kutse kvalifikatsiooni, mille näitajaks on kutsetunnistus. See sai võimalikuks tänu kutseandusega reguleeritud ning ter- viklikult ja kvaliteetselt toimiva kutsesüsteemi olemasolule.

Tänu aastate jooksul tehtud tööle ja saa-

dud kogemusele on Eesti kutsesüsteem, aga laiemalt ka EKR ja sellele tuginev kvalifikatsioonisüsteem tuntust kogunud ka rahvusvahelises ulatuses. Alates 2008. aastast oleme Eesti kutsesüsteemi arendamise kogemusi ja- ganud kolleegidele Gruusiast, Türgist, Ka- sahstanist, Usbekistanist, Bahreinist ja Kosov- ost.

Sellest raamistikust peaks saama oluline

vahend ELi riikide väga erinevate kvalifikatsioonide paremini mõisteta- vaks ja võrreldavaks muutmisel.

Riiklike kvalifikatsiooniraamistike on arendamas ka paljud riigid väljaspool Euroopa Liitu. Meid on kutsutud selliste raamistike loomisel ja rakendamisel nõustama Aserbaidžani ja Ukrainasse. Rõõm on tõdeda, et märkamatuks oleme 20 taasiseseisvusaasta lõpuks tõusnud abistatava ja nõustatava rollist abistaja ja nõustaja rolli.

Võrdlus mitmete Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega võimaldab väita, et Eesti edu oluliseks teguriks on olnud see, et kutsesüsteemi loomise algatus tuli tööandjalt, eelkõige Eesti Kaubandus-Tööstuskojalt, mitte riigilt. Alates 2001. aastast on aga kutsesüsteemi arendatud riigi, tööandjate ja tööandjate ühisel jõul.

Eesti Füsioterapeutide Liit

on maailmas hinnatud partner

Füsioterapeut Hille Maas rõõmustab, et töö maailmaliidus on võimaldanud teadvustada maailma suurtele füsioterapia organisatsioonidele Eesti füsioterapia arenguid ning ajapikku on Eesti tõusnud üheks silmapaistvamaks esinduseks Ida-Euroopa maade hulgas.

KADRI PENJAM

«Tõepoolest, meiega sarnaseid probleeme esineb endise tervishoiusüsteemi reformimisel paljudel teistel alaliitu kuuluvate Ida-Euroopa maade füsioterapeutidel,» möönab Hille Maas, et suur töö on tehtud ning veel suurem ees. «Tulemuslikum ja lähem koostöö füsioterapia eriala tänapäevaste suundade arendamisel on olnud Serbia, Horvaatia, Bulgaaria, Ukraina, Läti ja Leedu füsioterapeutide organisatsioonide esindajatega. Usun, et sellest koostööst on innustust saanud mitmed meie kohalikul tasandil toimunud muudatuste läbiviimine, nagu füsioterapia teenuse lülitamine Eesti haigekassa tervishoiuteenuste loetellu 2005. aastal ja kutse andmise süsteemi juurutamine 2006. aastal.»

UUENDUSED JUURDUVAD AJAGA

«Need muudatused polnud kerged tulema, selles osas on maailmaliidu juhatus aidanud Eesti ametnikel ja tervishoiuspetsialistidel tunnustama õppida füsioterapia eriala kui iseseisvat ja autonoomset elukutset,» hindab Hille Maas maailmaliitu kui Eesti Füsioterapeutide Liidu aitajat uute ideede kinnistamisel.

«Enda seisukohalt võin öelda, et osalemine maailmaliidu töös on tunduvalt laiendanud minu silmaringi nii professionaalsest aspektist kui kultuuriliste erinevuste tolerantsis osas. Iga-aastastel Eesti füsioterapeutide konverentsidel olen püüdnud edasi anda arenguid Euroopas ja maailmas ning usun siiralt, et tänu pidevale informeeritusele maailmaliidu tegemistest on ka Eesti füsioterapeutid jõudnud praeguse kõrge professionaalsuse ja

tõendus põhise lähenemiseni niivõrd lühikesel ajaga.»

EESTI FÜSIOTERAPEUTIDE KVALIFIKATSIOON PARANEB ÜHA ENAM

Eesti Vabariigis koolitavad füsioterapeute kaks kõrgkooli – Tartu Ülikooli spordibioloogia ja füsioterapia instituut ning Tartu tervishoiu kõrgkool. Mõlema kõrgkooli õppekavad vastavad Euroopa kriteeriumidele ning kõrgharidusega füsioterapeutid töötavad enamikus Eesti tervishoiu- ja rehabilitatsiooniasutustes.

Eestis kõrgkooli lõpetanud füsioterapeut

peab kahe aasta jooksul diplomioppe lõpetamisest taotlema endale kutsetunnistuse, mis tõendab tema kutsealaseid oskusi.

Siiski, selleks et diplomioppes omandatud põhiteadmisi arendataks edasi ning toimuks elukestva õppe rakendamine eesmärgiga pakuda Eesti ravikindlustatud kodanikele parimat füsioterapia teenust, on Eesti Füsioterapeutide Liit kehtestanud kutse andmise süs-

teemi. Eestis kõrgkooli lõpetanud füsioterapeut peab kahe aasta jooksul diplomioppe lõpetamisest taotlema endale kutsetunnistuse, mis tõendab tema kutsealaseid oskusi ja täienduskoolituste läbimist valitud valdkonnas. Kutsetunnistusega füsioterapeutide nimemkirja on nähtav riiklikus kutseregistris Kutsekoja kodulehel.

Praegu on haigekassa finantseeritavates tervishoiuasutustes võimalik füsioterapeudi vastuvõtu teha eriarsti või taastusarsti vastuvõtu kaudu. «Töötame aktiivselt selles suunas, et füsioterapeutidel tekiks Euroopa Liidu riikides ka võimalus iseseisvaks vastuvõtuks.»

EESTI KUI EESKUJU

«Alaliselt töötavaid töögrupe on Euroopa regiooni alaliidu juures kolm ja need on erialaste teemade, haridusteemade ja Euroopa Liidu teemade töögrupid. Minu vastutada on olnud esimesest koostumisest füsioterapeutide ühtse euroopaliku täienduskoolituse portfoolio koostamise põhimõtted, hetkeolukorra väljaselgitamine ja arvamusküsitlus liikmesmaade hulgas ning vastuste analüüsi põhjal ettepanekute tegemine.

Täienduskoolituse ühe hea näitena ker- kis töögruppide ühisel koosolekul Maltal 2011. aasta sügisel üles Eesti füsioterapeutide kutse andmise süsteemi näide, mis toimib Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) põhimõtete alusel meil juba aastast 2006. Kutsetunnistuse saamiseks peab Eesti füsioterapeut läbima kindlas mahus ning valitud valdkonnas teatava mahu täienduskoolituse, kuna see tagab elukestva õppe printsiipide järgimise ja kõrge teenuse kvaliteedi.

Kutsetunnistus annab tööandjale ja teenuse kasutajale garantii füsioterapeudi erialase pädevuse ja vastava kõrghariduse olemise kohta. Kuna haigekassa ja alates sellest aastast ka sotsiaalkindlustusamet arvestavad tervishoiu- ja rehabilitatsiooniteenuse osutajatega lepingute sõlmimisel kutsetunnistust kui olulist kriteeriumi, on ka riiklikul tasandil tekkinud otsene link kutse andmise süsteemiga. Organisatsiooni president Sarah Bazin on teinud ettepaneku Eesti füsioterapeutide kutse andmise süsteemi kui suurepärast näidet füsioterapeudi kutse tõendamiseks seadusandlike aktide kaudu esitleda 16. üldkogul Maltal tänavu juunis. President on palunud ka kirjutada näitest artikkel WCPT uudiskirja.»

EESTLASTE TÖÖGA OLLAKSE RAHUL

Füsioterapeut Hille Maas on aastatel 2010–2012 olnud Ida-Euroopa maade esindaja. Kuidas on koostöö teistega sujunud ning mida toob tulevik? Siinkohal jätab Hille Maas otsad lahti: «Erialaste teemade töögrupi viimasel koosolekul Kopenhaagenis tänas Sarah Bazin meid viimasel kolmel aastal tehtud töö eest ning esitas kolmele töögrupi liikmele, sealhulgas minule, ettepaneku töötada edasi maailmaliidu heaks aastatel 2012–2014. Eel- nimetatud ettepanek on loomulikult suur au ning tunnustus tehtud tööle Euroopa tasandil, kuid samas on see töö nõudnud suurt löivu minu põhitöökohalt, Eesti tasandil füsioterapiaasjade ajamisel ning loomulikult minu perelt.

Usun, et olen oma panuse füsioterapia eriala arengusse andnud, kuid samas usun, et on veel väga palju teha.»

Ambitsioonikas Erki Paul Ridal:

«Kutseeksami sooritamine lisas enesekindlust!»

Politsei- ja piirivalveameti pearaamatupidajana töötava Erki Paul Ridali sõnul aitavad kutsestandardid hinnata kollektiivi tulemuslikkust ja jagada tööülesandeid oskustest ja võimetest lähtuvalt. Enesetäiendamist peab ambitsioonikas Erki Paul elementaarseks.

KADRI PENJAM

«Tõepoolest, otsest mõju kutsetunnistuse olemasolul enda senise erialase tegevuse puhul ma ei tunnetan. Raamatupidamises on hinnatud minu puhul ikkagi varasemat töökogemust ja isikuomadusi ning küllap on jälgitud ka erialast enesetäiendamist. Kuid ise väärtustan seda ning tunnetan, et see aitab ka ülemusena kollektiivis paremini orienteeruda. See annab selgema raamistikku, mida ise ametikoha täitjatel võiksin oodata ja juba eeldada enne tööle asumist, ning samas tean, millised kriteeriumid oleks vaja täita, et kedagi tunnustada noorem-, vanem- või juhtivraamatupidajana rollis. Kutsestandard on objektiivselt hindamisaluseks ning olles ise sellega vahetumalt kokku puutunud, suudan seda ka paremini mõista või kellelegi eesmärgiks seada,» on Erki Paul Ridal kutseeksamite sooritamise vajalikkuses kindel.

ENESEKINDLUS VIIS SIHILE

Erki Paul Ridal on oma õpingutes ja tööelus olnud sihikindel ning osanud hinnata talle antavaid võimalusi. TTÜ Tallinna kolledžis majandusarvestuse erialal õppides sattus usin noormees Harju maavalitsuse rahandusosakonda, kus saadud kogemus ja usinus viisid hiljem ta sinnasamma tagasi. «2004. aastal asusin tööle Harju maavalitsuse rahandusosakonna peaspetsialistina, peamiseks tööülesandeks arvestusalused kulud, kuluaruanded ja vastav koondaruandlus. Ühtlasi andis tööle asumine võimaluse sooritada kogu õpingute lõpetamiseks vajalik ettevõttepraktika, mistõttu lisaks põhikohustustele püüdsin maksimaalselt tutvuda ka teiste kolleegide tööga. Nii kujunes mul terviknägemus kogu maavalitsuse raamatupidamisarvestuse korraldusest.» Neid kogemusi hindab Erki Paul kõrgelt ning 2005. aastal küpses otsus sooritada raamatupidaja II taseme (Eesti kvalifikatsiooniraamistikku 5. taseme) kutseeksami.

«TTÜ Tallinna kolledži lõpetamise järel 2005. aastal võrdlesin kutseeksami II taseme nõudeid oma läbitud õppekavaga ja leidsin, et seal pole ühtegi teemavaldkonda, mida ma ei ole õppinud. I taseme omamine ei olnud eelduseks järgmise taseme sooritamiseks. Esitasin endale väljakutse, kas koolis mitme aasta jooksul omandatu on võimalik ka kutseeksami sooritamiseks kinnitada. Tegemist ei ole tavapärase erialase täienduskoolituse tunnustusega, vaid ikka väärtuslikuma dokumendiga, mis aitab tõendada töötamiseks vajalikke oskusi ja laialdasi teadmisi raamatupi-

damise valdkonnas. Nii paljud erialad peavad toetuma usalduslikule koostööle, kus kohe tekis mul võrdlus audiitoritega. Nende tegevuse eelduseks on samuti kutseeksami sooritamine. Tahtsin samaväärset kinnitust raamatupidajana. Olen seisukohal, et kutsetunnistus väärtustab raamatupidaja rolli ja annab mõista selle erinevatest tahkudest ning ühtlasi on kolmandale osapoolale kindlust ja usaldust loovaks lisatõendiks.»

ELUKESTEV ÕPE ON VÄÄRTUS

Kas pärast kutseeksami sooritamist muutus tööelus midagi? «Igapäevaselt minu tööd kutseeksami sooritamine ei mõjutanud, kuid endale seatud eesmärk sai saavutatud. Muutuseks sain selle lisada oma elulookirjeldusse. II taseme kutseeksamite sooritanuid oli 2005. aastal veel ääretult vähe ning maavalitsuseski olin esimene, kes üldse raamatupidamises kutsetunnistuse sai. Seega polnud end kellelegi võrrelda, kuid pigem oli tunnistus ene-

keskindlusele toeks. Olen arvamusel, et eksameid ja koole läbitakse eelkõige enda jaoks,» on Erki Paul Ridal oma eesmärkides ning nende vajalikkuses kindel ja oskab hinnata ka kolleegide pingutusi enesetäiendamisel.

Ta lisab: «Praegune raamatupidamise kutse andmise süsteem loob uut raamatupidajate põlvkonda, kellel on kooli lõpetades lisaks diplomile kaasa võtta ka raamatupidaja kutsetunnistus I taseme kohta. Seega on raamatupidajate palkamisel eelkõige noorte puhul igati põhjendatud küsida kutsetunnistuse olemasolu, kui tal pole veel praktilist töökogemust. Järgmise taseme eksami sooritamine on mõlemal juhul isikule kvalitatiivne tõus ning ühtlasi kinnitus oskustest, võimetest ja tahtest end kokku võtta – seda võiks ka töoandjad rohkem märgata ning tunnustada.»

«Uute süsteemide ellurakendamisel on ikka terve hulk neid, kelle senine kogemus on nii mitmekülgne, et ta ei vaja selle tõestamiseks täiendavaid tunnustusi, kuid samas selle

saamine pole ka keerukas. Kui noorte I taseme raamatupidajate hulk jõuab olulisele tasemele, hakkab eristumine toimuma just järgmiste tasemete kaudu. Olen seisukohal, et Eesti Raamatupidajate Kogu pikaajalisem suund on muuta ka raamatupidamise eriala kutsetunnistuste kaudu kohustuslikus korras atesteeritavaks. Ettevõtete auditeerimise kriteeriumid on kõrged, kus väga suur hulk keskmise ja väikese suurusega ettevõtteid ei pea seda endale tellima. Samas on väga levinud ka raamatupidamisteenuse sisseostmine, kus teenust osutav raamatupidaja tegeleb väga mitme erinevat laadi ettevõttega. Seetõttu võikski olla nendes asutustes finantsarvestuse kvaliteedimärgiks kutsetunnistusega raamatupidaja. Ettevõtetes läbi viidud tsentraliseerimised ja efektiivsemaks muutumised esitavad kõrgemaid nõudmisi ja eeldavad erinevaid oskusi ka raamatupidajalt.» Kutseeksami sooritamine on Erki Paul Ridali arvates kindel võti tulevikku.

Kutsekoda on välja selgitanud

kutsetunnistuse olemasolu eeldavad ametid

Kutsekoda selgitas 2011. aasta alguses välja ametid ja kutsed, millel töötamise või kutsenimetuse kasutamise üheks eelduseks on kutseseaduse alusel välja antud kutsetunnistuse olemasolu.

KADRI PENJAM

2011. aasta aprilli seisuga oli selliseid ametid Eestis 38. Ameteid on valdkonniti seinast seinast. Näiteks arhitektid, ehitusinsenerid, energiaauditorid, konsulendid, lapsehoidjad, pottsepad, päästjad, geodeedid, turvatöötajad, treenerid ja paljud teised.

On ka ametid, mille puhul on tööandjate või tellijatega kokku lepitud, et kutsetunnistuse omamine annab tööturul tegutsedes teatud eelise. Näiteks logopeedid, koorijuhid, füsioterapeudid, kinnisvara hindajad.

Lisaks neile ametitele, mille puhul regulatsioon toimib kutsetunnistuse kaudu, on Eestis hulgaliselt veel teisi reguleeritud ame-

teid, mille puhul on töötamise eelduseks muud tõendid ja tunnustused. Ka nende ametite kohta on Kutsekoda teavet kogunud ning vastava tabeli oma kodulehel kõigile kättesaadavaks teinud.

Rahandusministeeriumi ettevõtluse ja arvestuspoliitika osakonna osakonnajuhataja Kurmet Ojamaa sõnul ollakse seisukohal, et reguleeritud kutsete arv võiks tulevikus pigem väheneda.

«Selline lähenemisenurk toetab ettevõtlusvabadust, hoiab halduskoormuse madalal ega genereeri läbi järelevalveliste tegevuste eelarve koormust. Nende kutsete osas, kus pärast huvirühmadega konsulteerimist jõutakse äratundmisele, et regulatsioonile allutamise on otstarbekas, tuleb arvestada vähemalt järgmise kolme valdkonna katmise vajaduse-

ga: regulatsioonile allutatud kutseesindajale esitatavad kvalifikatsiooninõuded ja nende kontrollimise mehhanism, kutsetegevuse raamistik, näiteks kutsestandard, ning järelevalverežiim ja selle teostaja,» on Kurmet Ojamaa arvamus, et reguleeritud kutsete arv on praegu täiesti piisav ja võiks tulevikus isegi veidi väheneda.

RAAMATUPIDAJATELE KUTSETUNNISTUSE NÕUE?

Kurmet Ojamaa sõnul peaks aga raamatupidaja kutse jääma tulevikus rangelt reguleeritud ametite nimekirja. «Suure osa ettevõtjate arvates vajaks raamatupidaja kutse laiemat reguleeritust, kui see praegu on. Paljudel juhtudel ei vasta raamatupidajate kutse-

oskused neile ootustele, mida majandusruumis konkurentsipüsimeks eeldatakse. Kõik on isegi laiem: majandussubjektid vajavad objektiivset ja õigeaegset infot, et langetada majandusotsuseid. Seesugust infot andva finantsaruandluse koostamisel on raamatupidaja elukutsel kandev roll. Teemat analüüsides oleme jõudnud seisukohale, et joonistuvad välja kaks tegevusvaldkonda, kus raamatupidajate kutsetunnistuse nõude kehtestamine esmalt kõne alla võiks tulla. Nendeks on avalik sektor, see tähendab riik ja kohalik omavalitsus, ning arvestusalaseid teenuseid osutavad ettevõtjad ehk raamatupidamisteenuse osutajad. Erasektori ettevõtja majasisese raamatupidaja osas atesteerimise nõuete kehtestamine praegu aktuaalne ei ole.»

Metsakonsulent Elve Lepik:

metsaga on kiire vaid siis, kui see põleb!

Kogenud metsakonsulent Elve Lepik rõõmustab selle üle, et Eestis on palju toredaid ja õpihimulisi metsaomanikke, ning paneb südamele, et metsaga tehtavad otsused alati korralikult läbi mõeldaks.

KADRI PENJAM

Elve Lepiku sõnul on olukord Eesti metsanduses aastate jooksul võrreldes varasemaga tunduvalt paranenud. Metsaomanikud käituvad heaperemehelikult, meie riigil on olemas tahe erametsaomanikke aidata ja neile kvalifitseeritud abi anda ning konsulentidele on Erametsakeskus taganud pideva täienduskoolituse.

IGAPÄEVASED NÕUANDED METSAOMANIKELE

Aktiivse elustiiliga harjunud Elve Lepiku sõnul koosneb tema töö metsakonsulendina suuremas osas metsaomanikele virtuaalsel teel või telefonitsi nõu andmisest. Vajadusel käiakse kliendiga metsa üle vaatamas ning kohtutakse klientidega Kuressaare kontoris. Elve Lepik tunneb ainult heameelt metsaomanike entusiasmi üle: «Et metsaomanikele kestvalt tulu ja rõõmu pakuks, tuleb seal oskuslikult toimetada. Paraku on valdav osa meie erametsade omanikest metsandusega üsna põgusalt kokku puutunud. Igasugune tegevus metsas on pikaajaliste tagajärgedega ja me ei saa juba tehtud kiiresti parandada. Ka on meie metsad väga mitmekesised ning ühes metsas igati soovitatavad tegevused ei pruugi teise metsa sobida. Metsandust reguleerib terve rida seadusi, milles orienteerumine on parasjagu keeruline, lisaks veel metsatulude maksustamise küsimused ja metsanduslike toetuste taotlemise võimalused. Mul on hea

meel, kui õigeaegselt uuritakse ning ennast vajalikuga kursis hoitakse.»

METSAKONSULENDI TEADMISED PÄÄSTAVAD

Särtsaka proua sõnul on metsaomanike murekohad erinevad, kuid vähetähtsad pole neist ükski. «Palju tööaega olen pühendanud erinevate toetuste taotluste vormistamisele. Metsandust puudutavatest küsimustest on metsaomanikud enim minu juurde pöördunud sooviga selgusele jõuda oma metsa seisukorra osas, milliseid töid ja mis järjekorras teha tuleks ning muidugi küsitakse nõu metsanduslike tegevuste sisu ja eesmärkide kohta. Väheoluline ei ole ka inimeste huvi teada saada metsa raiumise majandusliku tulemi kohta, sellega kaasnevatest kohustustest, maksustamisest ja toetuste saamise võimalustest,» loetleb Elve Lepik metsaomanike murepunkte.

Metsanduskonsulendi poole tasub pöörduda ka enne metsandusfirmaga tehingu tegemist, et vältida teadmatuse tõttu petturite otsa komistamist. «Oluline on, et inimene teaks enne läbirääkimistesse astumist, millistes küsimustes tal tuleb metsandusfirmaga läbi rääkida ja kuidas seadused metsa majandamist reguleerivad. Oluline on tunda spetsiifilist sõnavara, et aru saada, millest üldse räägitakse. Ja kõige lihtsam tarkus, mis on vaja meeles pidada – metsaga on kiire vaid siis, kui see põleb. Igal muul juhul on piisavalt aega oma otsused põhjalikult läbi mõelda. Konsulendid oskavad soovitada korrektsid ja

usaldusväärseid metsandusfirmasid. Nende metsafirmade omanikud, kes sinna nimistusse ei kuulu, võiksid peegli ette astuda ja endalt küsida, miks nemad soovitusnimekirja ei mahu,» annab metsakonsulendi poole pöördumine metsaomanikule kindla seljataguse, et vältida arusaamatusi.

TÖÖ METSAOMANIKE HEAOLU NIMEL

Iga süsteemi saab parandada ning erand pole ses suhtes ka metsandusala. «Metsa kui oluline loodus- ja majandusressurss vajab asjatundlikku peremeest, kuid meie metsaomanikud enamasti seda ei ole. Kuna mets ei lase kord tehtud viga lihtsalt ja kiirelt parandada, on Eestis loodud metsaomanikele tasuta nõustamise süsteem. Meie, eraettevõtjaist konsulendid, loomulikult tasuta tööd teha ei saa ja meile tasutakse läbi keerulise skeemi metsaomanike ühenduste kau-

du. Mitmesugustel põhjustel tuleb praegu konsulendil üsna palju metsaomanikele nõu anda, ilma et ta selle eest tasu saaks. Selline olukord tekitab ebakindlust ja tingib vajaduse nõustamise kõrvale ka muid sissetulekuallikaid leida. Üsna loomulik on, et tahame teha tööd, mida kõige paremini oskame ja see on tavaliselt ikka metsandusega seotud. Olgugi, et koostöö mõne metsandusega tegeleva firmaga ei pruugi metsaomanikule antavat nõuannet erapoollikuks muuta, jääb siiski see kahtlus õhku ja see ei tule konsulentide mainele kasuks,» selgitab Elve Lepik, et murekohti leidub temagi töös, kuid soov aidata pole sellest hoolimata kadunud, ning lisab: «Kavatsen konsulendina jätkata, kui nõuandesüsteem selleks võimaluse annab. Unistuseks on, et riik erametsanduse arengut nõu ja jõuga veelgi enam edendata saaks ning erametsaomanike ühenedused metsa- ja puiduturul arvestatavateks tegijateks saaksid.»

Metsanduse konsulendi kutset annab

Maamajanduse Infokeskus, Kontaktisik: Rutt Tõnurist, **E-post:** rutt@maainfo.ee,

Kodulehekülj: <http://www.maainfo.ee>

Väljastatud metsanduskonsulendi kutsetunnistusi:

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooni- raamistiku tase	Väljastatud tunnis- tusi
Metsanduse konsulent IV	5	54
Metsanduse konsulent V	6	1

Kutseeksami sooritamise

hõlbustab koolilõpetajate tööellu suundumist

Kutsekoolide õppe paindlikumaks muutmisel ning ühildamisel kutseeksamite sooritamiseks on esimesena suuri samme astunud Tallinna Polütehnikum, kus õpilased saavad nüüd koos lõputunnistusega ka kutsetunnistuse.

KADRI PENJAM

«**N**äeme selles suurepärasel võimalusel õpilastel sooritada lõpetataval erialal kohe ka kutseeksami ja saada endale koos lõputunnistusega ka kutsetunnistus,» on Tallinna Polütehnikumi õppealadirektor Helen Pärk rõõmus, et õpilaste suundumine tööellu muutub selle võrra lihtsamaks. Ta lisab, et ka õpilaste arvates on selline kaks-ühessüsteem ainult tervitatav.

MUUTUSED TOIMUVAD ERIALA KAUPA

«Oleme alates 2011. aasta suvest elektri eriala lõpetajatel asendanud lõpueksami kutseeksamiga, kus koostöös Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liiduga on välja töötatud hindamiskaala, kus kutseeksami hinnetele «4» ja «5» sooritanud saavad ka elektrik I kutse. Sama koostöö jätkub ka nõrkvoolusüsteemide paigaldaja eriala osas ning edukalt lõpetanutel on ette näidata lisaks lõputunnistusele ka nõrkvoolusüsteemide paigaldaja I kutsetunnistus,» selgitab Helen Pärk, et nende erialade õpilased on ses valdkonnas kui teistele teenäitajad, ning kinnitab, et siiani on kõik sujunud.

«Esimesed muudatused oleme sisse viinud ka arvutite ja arvutivõrkude erialal, kus 2009. aastal alustanud riiklikele õppekavadele tuginevatel õppekavadel õppijad sooritavad lõpueksami teoreetilise osa asemel vähemalt ühe kolmest EUCIPI mooduli eksamist ning see annab neile IT-süsteemide noorempetsialisti kolmanda taseme või kõigi kolme EUCIPI eksami sooritamisel IT-süsteemide neljanda taseme spetsialisti kutse,» räägib Helen Pärk. Nii on ka arvutieriala lõpetajatel võimalus kooli lõpetades kutseeksami soori-

tada ning seeläbi varasemast sujuvamalt tööellu suunduda.

«Lisaks juba eelmainitud õppekavadele oleme planeerinud ka oma teistel õpetatavatel erialadel – automaatik, telekommunikatsiooniseadmete spetsialist, elektroonikaseadmete koostaja, multimeedia – lõpueksami ja kutseeksami kas täielikku või osalist ühendamist,» kinnitab Helen Pärk, et tulevikus hakkavad Tallinna Polütehnikumi kõigi erialade lõpetajad kooli lõpetamisel ka kutseeksamit sooritama.

KUTSEEKSAAMI SOORITAMINE - LOOMULIK LÕPP ÕPINGUTELE

Helen Pärk kinnitab, et õpilased on kutseeksami sooritamise võimaluse siiani väga positiivselt vastu võtnud. «Rangelt soovituslikuna oleme pidanud kutseeksamit juba viimased neli aastat. Meie seisukoht on, et kõigil lõpetajatel peab olema võimalus teha kutseeksami, et neil oleks tööturule minnes eelised. Väga heal tasemel koostöö kutse andjatega – Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit, Eesti Trükitööstuse Liit, Eesti Fotograafide Liit, BCS Koolitus – on viinud meid selleni, et kutseeksami sooritavad meil kõigi erialade lõpetajad.»

Õpilaste jaoks on kooli lõpetamine kutseeksamiga õppeprotsessi loogiline lõpp. Juba esimesest kursustest alates räägitakse neile, et õppe lõppedes ootab neid kas lõpueksami asemel või osana lõpueksamist või lõpueksamile lisaks kutseeksami.

PRAKTIKA - VÕIMALUS REAALSE TÖÖELU NÄHA

Millises mahus on aga õpingutesse praktika integreeritud ning kuidas on see korraldatud? Siinkohal kinnitab Helen Pärk: «Praktika kui

ettevõttes toimuv praktika on õppekavati erinev, kestes olenevalt õppekavast 20–25 õppepäeva, lisaks on olemas praktilised tööd kooli õppetöökodades ja laborites ning praktilised tööd õppemoodulite sees. Praktikaperioodid on üldjuhul õppeaja viimasel aastal, et saata praktikale maksimaalsete teadmiste ja os-

kustega noored ning anda neile võimalus siseneda pärast lõpetamist tööturule, edukamad noored leiavad endale praktika ajal ka tulevase töökoha. Praktikale minnes sõlmitakse kolmepoolne leping kooli, õpilase ja ettevõtte vahel ning peetakse vajalikku dokumentatsiooni lähtudes kooli praktika korrast.»

Kommentaari

Kuidas suhtub BCS Koolitus kui IT-valdkonna kutse andja mõttesse, et integreerida kutseeksamid kutsekoolide õppesüsteemi? On see tervitatav?

ANNI SILD,

BCS Koolituse IT-kutseala kutse andja kutsekomisjoni liige

Lühidalt vastates on vastus väga kindel ja tugev JAH!

2011. aastal viidi 19st IT-erialasid õpetavast kutsekoolist kutseeksameid läbi 12s ja kokku sooritati ligi 600 eksamit, mida on kolm korda rohkem kui aasta varem. Paljud koolid mõtleavad lõpu- ja kutseeksamite ühildamisele.

Kutseeksamid seostatuna kooli lõpetamisega on üks kõige võimsamaid ja mõjusamaid vahendeid koolis omandatud teadmiste ja oskuste taseme hindamiseks. Õpilasele annab kutseeksami kindluse ja hinnangu, milline on tema tegelik tase reaalse töömaailma nõudeid silmas pidades.

Koolidele annavad kutseeksamid suunised õppekvaliteedi tõstmiseks. Tööandjale annab kutsetunnistus objektiivsema vaate kui tihti subjektiivsed hindad erinevate koolide tun-

nistustel. Kutseeksamite sooritajate arv annab sisseastujatele ja ühiskonnale laiemalt väga hea üldpildi kooli taseme kohta. Kindlasti tõstab see koolide motiveeritust oma lõpetajate taset tõsta.

Eelduseks on muidugi see, et kutseeksamid on kvaliteetsed, vastavad tööturu tegelikele nõudmistele ja hindavad lõpetajate taset õigesti. IT-valdkonnas oleme õnnelikult seisis, kuna on olemas asjalik üleeuroopaline IKT-valdkonna kutseeksamite süsteem – EUCIP (European Certificate of Informatics Professionals). Tänu sellele on meie kutsetunnistused rahvusvaheliselt võrreldavad ja rahvusvaheliselt tunnustatud. Oleme kutse andjana need eksamid eestindanud ja loonud süsteemi, mis võimaldab kõikidel kutsekoolidel neid eksameid läbi viia, tagades samas objektiivsuse ja sõltumatuse koolist.

Eraldi kiitust väärivad kutsekoolide huvi ja aktiivne suhtumine kutsestandardite väljatöötamise ja nende alusel oma õppekava täiendamise ja kutseeksamite juurutamise. Uute IKT kutsestandardite ja uue riikliku õppekava koostamise on kaasatud suur hulk kooli ja õpetajaid.

Katri-Evelin Kalaus:

paremaks psühhoterapeudiks saamine ongi eesmärk omaette!

Psühhiaatria ja Psühhoterapia Keskus Sensus tähistab sel aastal 13. sünnipäeva. Üdini positiivsust täis ja ettevõtlik Katri-Evelin Kalaus on suutnud koos partner Elen Kihliga muuta keskuse kohaks, kuhu perearstid ja psühhiaatrid üle Eesti suunavad psüühika- ja käitumishäiretega patsiente.

KADRI PENJAM

Kerge pole see olnud, kuid ettevõtlikud naised on sellega hakkama saanud. Alustanud tingimustest, kus psühhoterapia ei olnud psüühika- või käitumishäirete raviv Eestis eriti levinud sekkumine, on Katri-Evelin Kalause ja Elen Kihli pidev panustamine arengusse viinud sihile: «Nüüd suunavad meile kliente perearstid ja psühhiaatrid üle Eesti. Meie keskused töötavad Tallinnas ja Pärnus, sellest aastast alustame taas vastuvõttudega ka Paldiskis. Oleme koos partner Elen Kihliga ettevõtte loomisest alates võtnud väga teadlikult sihi spetsialiseeruda tõendus põhisele psühhoterapiale, pakkuda kaasaegset ja parimat psühhodiagnostika- ja psühhiaatriateenust. Selle kõrvalt oleme lisaeesmärgiks seadnud tõendatud psühhoterapiameetodite propageerimise ja arendamise Eestis. Psühhoterapiavaldkonnas tähendab tõendus põhise seda, et iga psüühika- ja käitumishäire raviks on olemas oma kindlad psühhoterapiameetodid, mille efektiivsus just nende häirete raviks on kontrollitud teadusuuringutega tõestatud. Just nii nagu ravimitega. Üht ja sama ravimit ju iga häire raviks ei kasuta. Praegu on enam teaduslikku tõendust leidnud just kognitiiv-käitumisteraapia sekkumised. Alguses tuli meil pikka aega tegeleda lisaks raviteenuste osutamisele ka tõendamise, et nende teenuste järele on vajadus.»

MEESKONNAS ON IGAÜKS TÄHTIS

Reeglina on sellisel alal vajalik väga suur empaatiavõime ning oskus näha teise inimese sisse. Kuidas on Katri-Evelin Kalaus suutnud tekkinud pinget taluda ning positiivsust säilitada? «Meie juurde jõuavad valdavalt ärevus- ja meeleoluhäirete, sõltuvushäirete, söömishäirete ning teiste psüühika- ja käitumishäiretega patsiendid. Tegeleme nii laste, noorukite kui täiskasvanute psüühika- ja käitumishäirete psühhodiagnostika ja raviga. Eks keerulisi hetki ole mitu olnud. Õnneks pole kumbki meist Eleniga suur muretseja, vaid pi-

gem keskendumine käitumisele. Nii oleme keerulisemaid olukordi tõlgendanud pigem väljakutsetena, mis pakuvad parimaid võimalusi arenemiseks.» mõtiskleb Katri-Evelin.

«Otsime kollektiivi vaid väga kõrge potentsiaaliga psühholoogide, kes saanud akadeemilise psühholoogiaalase kõrghariduse, magistrakraadi ning teadmised tõendatud efektiivsusega psühhoterapiameetoditest. Selliseid inimesi napib Eestis väga! Seetõttu oleme pidevalt tegelenud ka noorte kolleegide väljaõpetamise ja arendamisega. Oleme toetanud neid oma kutsevalifikatsiooni omandamisel ja töstmisel. Psühhoterapia põhiväljaõppes olevatele noortele kolleegidele pakume sellealast supervisiooni, töötamist juhendamise all, erialaseid koolitusi.»

PIDEV ARENG KUI EESMÄRK

Katri-Evelin toetab mõtet, et parimaks saab vaid ennast pidevalt täiendades ja motiveerides. «Sensuses oleme oma töö püüdnud seada kaalutletud praktika põhimõtteid silmas pidades, kus paremaks terapeudiks saamine on igapäevase ravitöö kõrval üheks eraldi eesmärgiks. Seda eesmärki taotlede korraldame ise ja toetame välismaal koolitustel ja konverentsidel käimist, iseõppimist, loome ja koostööd uusi psühhoterapiametoodikaid, hinnangumeetodeid, materjale patsientidele, juhendame teadustöid ja teeme seda ise, kirjutame erialaseid artikleid, istume tunde, et arutada oma keerulisemate juhtumite kallal... Loomulikult eeldab see sageli mugavustsooni väljaastumist ja ei sobi kindlasti neile, kelle eesmärgiks on oma igapäevane ravitöö lihtsalt ära teha. See nõuab kohati väga suurt meelekindlust, kuid see on ennast ära tasunud. Mul on suurepärase võimaluse töötada koos väga heade spetsialistidega, keda soovitatakse alati kõigile oma lähedastele, kui neil peaks vaimse tervise vallas probleeme tekkima.»

SOOV RASKUSTEST ÜLE AIDATA

Hoolimata pingutustest saab alati paremini ning aitaja käed jäävad tihti peale lühikeseks õigusloomest tulenevatel põhjustel. «Psühholoogi ja psühhoterapeudina

töötan jätkuvalt suhteliselt reguleerimata valdkonnas. Eesti Vabariigis pole psühholoogi ega psühhoterapeudi nimetus kasutamise õigusaktidega määratletud. Seega on olukord abiotsijale sageli segadust ja, nagu varem ka avalikkuse ette tulnud, probleeme tekitav. Rõõmustab see, et ka selles suhteliselt reguleerimata valdkonnas on klientidel midagi, millele toetuda. Juba 2004. aastast töötab Eestis edukalt psühholoogidele kutse andmise süsteem. Kutse andjaks on Eesti Psühholoogide Liit, kutseregistri peab ja kutsetunnistusi väljastab sihtasutus Kutsekoda. Eraldi on välja toodud kliiniliste ja koolipsühholoogide kutseoskuskõuded. Eestis küll eraldiseisvat psühhoterapeudi kutset pole, kuid seda saab taotleda lisaspetsialiseerumisenä klinilise psühholoogi kutse juurde. Sarnane psühhoterapeudi lisapädevuse omistamise süsteem on ka psühhiaatritel,» on Katri-Evelin optimistlik, sest olukord paraneb ka Eestis.

«Eesti Psühholoogide Liidu kliinilise psühholoogia erialasektsiooni juhatajana on viimastel aastatel minu südameasjaks olnud psühholoogia valdkonna korrastamine ja kliinilise psühholoogi kutsevalifikatsiooni lisamise nõude propageerimine sellesisuliste teenuste osutamise tingimustesse. Praegu saab näiteks juba rõõmustada selle üle, et Eesti haigekassa ostab psühholoogi teenust ainult atesteeritud kliinilistelt psühholoogidelt, töötutele, ohvriabi- ja rehabilitatsiooniteenuste osutajalt psühholoogilt küsitakse kutsetunnistuse olemasolu. Eesti Psühholoogide Liidu kliinilise psühholoogia erialasektsioon teeb valdkonna korrastamisel kindlasti jätkuvalt koostööd ministeeriumide ja ametitega.»

«Eesti Kognitiivse ja Käitumisteraapia Assotsiatsiooni juhataja liikme ja tulevase presidendina on mul siiralt hea meel selle

Katri-Evelin Kalaus

üle, et meie assotsiatsiooni nõuded terapeutide väljaõppele on vaat et karmimadki kui mujal Euroopas. Väljaõpe on saanud regulaarseks, uusi häid õpetajaid on juurde tulnud. Aasta lõpus lõppev järjekordne põhikoolitus täiendab kindlasti tublide psühhoterapeutide ridu,» rõõmustab Katri-Evelin jätkuva arengu üle kognitiiv-käitumisteraapia alal.

PAREMA TULEVIKU NIMEL PEAB PINGUTAMA

Mida soovib aga Katri-Evelin tööalaselt tulevikult? «Kindlasti tahaks, et vaimse tervise valdkond areneks selliselt, et tõendatud efektiivsusega psühhoterapiameetodid oleksid meie patsientidele üha enam kättesaadavad ning et head eestimeised ravijuhised rõhutaksid nende kasutamist. Need psühhoterapiameetodid peaks saama oluliseks ravivalikuks psüühika- ja käitumishäirete korral. Haigekassa peaks leidma enam võimalusi psühhoterapiateenuste rahastamiseks ning arvestama selle teenuse osutamist ka oma lepingupartnerite valikul.»

«Ehk jõuame kunagi ka Eestis nii kaugemale, nagu saavad kiidelda meie kolleegid mujalt. Suurbritannia tervishoiuministeerium kuulutas NICE juhtnõudele ja Londoni Majandusinstituudi uurimistööl tuginedes 2007. aastal välja riikliku psühhoterapiaprogrammi, mille käigus investeeriti ligi 170 miljonit naela 3600 kognitiiv-käitumusliku psühhoterapeudi väljaõppeks. Ikka eesmärgiga parandada majanduslikult palju enam tasuvat tõendus põhise psühhoterapia raviteenuse kättesaadavust. Loomulikult on mul plaanis psühhoterapeudina ise areneda ning tuua edaspidi kõige efektiivsem psühhoterapiateenus ka meie patsientideni. On tõeline rõõm töötada meetoditega, mis aitavad väga paljusid meie patsiente.»

Teabepäevad

TEABEPÄEV «MIKS ON OLULINE OMA-DA KINNISVARAMAAKLERI KUTSETUNNISTUST» TARTUS

Kinnisvaramaakleritele mõeldud infopäev toimub **10. veebruaril kell 14:00-16:00** Raadimõisa Hotellis (Mõisavärava 1, Vahi küla, Tartu).

Info ja registreerimine: maakleritekode@maakleritekode.ee, tel: 511 2323

Osalemine on tasuta

TEABEPÄEVAD LAPSEHOIDJATELE TALLINNAS JA TARTUS

Infopäeval tutvustatakse uut lapsehoidja kutsestandardit, kuid räägitakse ka sellest, miks osad lapsevanemad eelistavad just lapsehoiuteenust ja millised on selle eelised nt lasteaia ees.

27. veebruaril kell 11:00-14:00 Rahvusraamatukogu väikses konverentsisaalis

28. veebruaril kell 11:00-14:00 Tartu Domus Dorpatensis (Raekojaplats 1/Ülikooli 7)

Info ja registreerimine: elkl@lapsehoid.ee, tel: 5378 9092

Osalemine on tasuta

HEAD NOORSOOTOÖ VALDKONNAS TÖÖTAVAD SPETSIALISTID!

Ootame Teid osa võtma noorsootöötaja kutse taotlemise ja väljastamise infopäevast, mis toimub

10. veebruaril 2012 kell 13:30-16:00

Tallinnas City Hotel Portuse seminarikeskuses aadressil Uus-Sadama 23.

Infopäevale saate ennast registreerida kuni 8. veebruarini Eesti Noorsootöö Keskuse kodulehel: www.entk.ee/kutseinfopaev

Noorsootöötaja kutsevalifikatsiooni taotlemiseks saab taotlusdokumente esitada kuni 1. märtsini 2012.

Lisainfo: www.entk.ee/kutsetaotlemine

TEABEPÄEV KINNISVARA HINDAJATELE TALLINNAS

29. veebruaril 2012 kell 14:00-17:00

Sihtasutuses Kutsekoda (Mustamäe tee 16, B-sissepääs, 3-korrus).

Info ja registreerimine: www.ekhy.ee > koolitus

Osalemine on tasuta!

TEABEPÄEV TÄISKASVANUTE KOOLITAJA KUTSE TAOTLEJATELE TARTUS

28. veebruaril 2012 algusega kell 11.00

Tartu Kutsehariduskeskuses (Kopli 1 B, ruum 120).

Info ja registreerimine: andras@andras.ee; tel: 621 1671

Koolituspäev raamatupidajatele TALLINNAS

13. veebruar 2012 algusega kell 10:00 Viru konverentsikeskuses

Teabepäeval käsitletavat teemad:

- töölepinguseaduse aktuaalsed probleemid
- keskmise töötasu ja puhkusetasu maksmise korra muudatused, mis jõustusid 1. jaanuarist 2012
- kutse andmine ja kutsetunnistuse vajalikkus
- kutseksamid raamatupidajatele

Registreerimine teabepäevale 9. veebruarini koolitus@erk.ee; erk@erk.ee või kodulehe kaudu: www.erk.ee > koolitused

Koolitusel osalemine on tasuta!

TEABEPÄEV KLIINILISTELE PSÜHHOOGIDELE TALLINNAS

3. märts 2012 kell 9:30-17:00

Tallinna Ülikooli Tallinna saalis

Teabepäeval käsitletavat teemad:

- kliinilise psühholoogi roll Eesti Vabariigis
- kliinilise psühholoogi kutse andmisest
- kliiniliste psühholoogide enesetäiendamise võimalustest
- kliinilise psühholoogi töö erinevates olukordades

Teabepäevale oodatakse kliinilisi psühhologe, psühhologe, kliinilise psühholoogia huviiga üliõpilasi, arste jt.

Info ja registreerimine kuni 20. veebruarini: www.epl.org.ee

Osalemine on tasuta!

Noored oskavad hinnata

nende nimel tehtavaid pingutusi

Eesti Noorsootöö Keskuse esindaja Ingrid Värvas sõnul on noorsootöö eriala muutumas noorte seas üha populaarsemaks. Suurt rõõmu pakub riigi ning kohalike omavalitsuste tugisüsteem, mis tagab üha paremad võimalused noorte arenguks.

KADRI PENJAM

«**N**oorsootöötajate peamised tööandjad ning noorsootöö korraldajad on kohalikud omavalitsused. Kindlasti peab tööandja tagama, et tööle võetakse kvalifitseeritud ja head töötajad, sest töö lastega ja noortega on väga vastutusrikas. Riik on kehtestanud kvaliteedi kindlustamiseks üldisemad regulatsioonid – näiteks piirangud laste ja noortega töötamiseks, vastava kvalifikatsioonitunnistuse olemise kohustus laagrijuhatajatele ja -kasvatajatele ning kõige laiemas mõttes kvalifikatsiooninõuded kutsestandardi näol. Võib öelda, et meie noorsootöötajad on kõrge kvalifikatsiooniga,» hindab Ingrid Värvas noorsootöö heaks tehtavaid pingutusi.

RENOVEERITAKSE, TUNNUSTATAKSE, HINNATAKSE

Ingrid Värvas sõnul on olukord noorsootöö erialal viimastel aastatel oluliselt paremaks läinud. Noorsootöötajate tunnustamine ning nende töötingimuste parandamine on viinud selleni, et üha enam noori soovib oma tuleviku noorsootööle pühendada. «Euroopa Regionaalarengu Fondi kaasrahastusel ehitavad ja renoveeritavad noortekeskused ja huvikoolid näitavad, et omavalitsused on teadvustanud kaasaegse noorsootöö infrastruktuuri olemasolu vajadust. Teiseks heaks näiteks on omavalitsuste osalemisaktiivsus noorsootöö kvaliteedi hindamises. Samas, ideaalini on siiski veel pikk maa minna. Noorsootöötaja kutse väärtustamisega püüame noorsootöötaja kutset laiemale avalikkusele tutvustada ning kutse mainet rohkem au sisse

tõsta. Sellised sündmused nagu üle-eestiline noorsootöö nädal, tunnustusüritus, tegevus, mis on suunatud noorsootöös saadud teadmiste ja oskuste esile toomisele, aitavad samuti eesmärgi saavutamisele kaasa,» loetleb Ingrid Värvas tehtud ning veel ees ootavat tööd noorsootöö populariseerimise nimel.

NOORSOOTÖÖTAJA AMET NÕUAB MITMEKÜLGSEID TEADMISI

«Noorsootöötaja töö on suuresti sellest, mis ametikohal ta töötab, kas töö on nii-öelda juhtiva ja kavandava iseloomuga või juhendatakse vahetult noori. Võin kinnitada, et sellel alal töötavad inimesed on hinge oma töö juures ning pühendunud,» on Ingrid Värvas optimistlikult meelesstatud ning selgitab: «Noorsootöötajaks loetakse noorsootööasutuste, noorteühingute ja noortelaagrite juhte, linna-, valla- ja maavalitsuse noorsoonõunikke ning riigi tasandil noorsootöötajaid. Nemat oma igapäevatoos noortega üldse kokku ei puutu, vaid tegelevad noorsootöö koordineerimisega, arengu kavandamisega, avalikkusega suhtlemisega ning võrgustikusündmuste korraldamisega.»

«Vahetult noortega tegelevad noorsootöötajad puutuvad igapäevatoos lisaks noorte juhendamisele, suunamisele ja nõustamisele kokku ka töö tehnilisema poolega, nagu erinevate sündmuste korraldamine. Tihti on nende olul ka materiaalse baasi leidmine näiteks projektitaotluse kirjutamise kaudu. 2010. aastal Tartu Ülikooli sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika instituudi läbiviidud uuringu «Eesti noorsootöötaja, tema pädevused ja koolitusvajadused» tulemusena on esile toodud ühe olulise töövaldkonnana noorsootöötajatel ka noorega seotud kohaliku

võrgustiku kujundamine ehk koostöö noorte, nende vanemate ja teiste valdkondade spetsialistidega – õpetaja, sotsiaaltöötaja – ning sellesse aktiivse liikmena panustamine. Noorsootöötaja on ideaalis noorte parim asjatundja. Kindlasti on iga noorsootöötaja töö oluline osa ka enda arendamine, täiendus-koostöökoolituse osalemise poolest on noorsootöötajad väga aktiivsed.»

NOORSOOTÖÖTAJA KUTSE TAGAB TEADMISED

Kel huvi noorsootöötaja kutseeksami vastu, peaks kiiremas korras endast märku andma. «Noorsootöötaja kutset andvaks organiks on Eesti Noorsootöö Keskus. Kutse andmine toimub vähemalt kord aastas ning järgmine taotlusvoor toimub 2012. aasta kevadel, taotlusdokumentide esitamise tähtaeg on 1. märts. Selleks tuleb kutset taotleda soovijal kõigepealt valida tase, mida ta saada soovib, ning siis esitada Eesti Noorsootöö Keskusele vajalikud dokumendid,» kirjeldab Ingrid Värvas, kuidas huviline saab kutseeksami tuleku soovist teada anda.

«Seejärel kontrollib Eesti Noorsootöö Keskus kõik dokumendid üle ning kui kõik on korras, kutsutakse taotleja intervjuule. Intervjuu viib läbi hindamiskomisjon, kuhu kuuluvad noorsootöötaja kutse andmisest huvitatud osapooled: tööandjad, töötajad, kutse- ja erialaliitude esindajad, koolitajad, noorte esindajad, vajadusel teised huvitatud osapooled. Intervjuu kestab umbes pool tundi ning see viiakse läbi kutse taotleja täidetud portfoolio põhjal. Seejärel otsustab kutsekomisjon, kas antakse kutse või mitte, ning otsusest teavitatakse ka taotlejat. Kutse saanutele väljastatakse kutsetunnistus.»

Kommentaari

Kas võib kindel olla, et praegusel ajal tegelevad noortega kvalifitseeritud spetsialistid ning lapsevanemad võivad kindlad olla, et nende lapsed on kindlates ja arendavates kätes?

PEETER TAIM

Noorsootöötaja kutsekomisjoni liige, Eesti Noorsootöötajate Ühenduse juhatuse esimees ja Lasnamäe piirkondliku noorsootöö koordinaator

«Neid inimesi, keda saab nimetada noorsootöötajaks, on ENTK andmetel Eestis 5000 ringis. Noorsootöötajad, nagu ka arstid, täiendavad ennast pidevalt. Selleks on Eestis olemas suurepärased võimalused tänu noorsootöö kvaliteedi arendamise riiklikule programmile, mida finantseerib Euroopa Sotsiaalfond. 2010. aastast on olemas ka suurepärane võimalus oma kvalifikatsiooni endal mõõta ja teistele tõestada – selleks on noorsootöötaja kutse taotlemise protsess. Erilist rõõmu pakub see, kui mõnikord saab kuulda, et meie abiga saadud teadmised ja kogemused on aastaid hiljem aidanud noortel oma elus väga edukalt hakkama saada. See ongi see, mis ei lase entusiasmil kaduda.»

Kommentaari

Miks otsustasite noorsootöötaja kutse omandada?

ITA PUUSEPP,

noorsootöötaja kutse saanu, JJ-Street tantsukooli treener

Mõte taotleda noorsootöötaja kutse oli mul juba mõnda aega mõttes, kuna olin vabatahtlikuna MTÜ Urban Styles juures teinud noorsootööd mitme aasta jooksul, õppides seeläbi praktilisel teel ja Joel Juhti juhendamisel tohult palju. Kui olin noorsootöötajate kaudu kuulnud sellise kutse taotlemise võimalusest, leidsin, et see on suurepärane moodus end proovile panna, oma kogemusi analüüsida, hinnata ning mitteamaluse õppe käigus omandatud teadmisi ja oskusi tunnustada. Samuti leidsin, et kutse taotlemine võiks pakuda mulle läbi eelneva kogemuse analüüsi ka ideid edasisteks plaanideks ja arenemissuundadeks.

Leian, et minu jaoks oli taotluse protsess väga heaks eneseanalüüsiks ja õpitu hindamiseks, see andis kindlasti juurde enesekindlust noortega tegelemisel ning motivatsiooni enese ja seeläbi ka noorte arendamiseks. Samuti on lastevanematel positiivsem suhtumine minu tegevusse noortega, kuna kutse näitab minu kui noorsootöötaja kvalifitseeritust. Siiski pean ütleva: usun, et ka vanemad peavad olulisemaks reaalselt oskust ja noorsootöö tulemust kui tegeleja ametlikku kvalifikatsiooni. Leian, et kutse taotlemine on igati kasulik ja soovitav seda kindlasti, kuid usun, et kutse taotlemise süsteemi võiks veelgi edasi arendada, et suunata ja motiveerida noorsootöötajaid ennast arendama ka edaspidi, pärast kutse omandamist.

CV - reklaam tööandja laual

MARI-ANN REBANE

Eesti Europassi Keskuse koordinaator

Me kõik peame ühel eluhetkel koostama oma esimese CV. Millist CV vormi kasutada? Mida sinna kirjutada ja mida mitte? Mida teha, kui ei olegi veel töökogemust? Mida teha, kui on olnud liiga palju erinevaid töökohti või on soov eriala hoopis vahetada? Kuidas koostada oma CV nii, et see paistaks teiste hulgas silma? Need on küsimused, mida CV koostajad kõige sagedamini küsivad ja millele vastuseid otsitakse. Tunduvalt on suurenenud ka riikidevaheline tööjõu liikuvus ja sellega seoses ka vajadus kandideerida mõnes teises riigis, mille CV koostamise tavad võivad meile tundmatud olla.

Kuna Euroopa Liidu üks eesmärk on suurendada ja lihtsustada inimeste liikuvust Euroopa Liidu liikmesriikide vahel, on kõik Euroopa Liidu riigid leppinud kokku ühtses üle-euroopalises CV vormis, mida kutsutakse Europassi CVks. Europassi CVd on võimalik täita kõikides Euroopa Liidu keeltes. Europassi CV vorm on väga selge, ülevaatlik ja samas paindlik, mis võimaldab erineva taustaga inimestel koostada endale sobilik CV.

Kui soovitakse kandideerida tööle ükskõik millises Euroopa Liidu liikmesriigis, on kõige olulisem teha oma oskused ja võimed potentsiaalsele tööandjale võimalikult selgelt mõistetavaks. Ehk peaks mõtlema, kuidas koostada endast paarileheküljeline reklaam,

mis tulevase tööandja tähelepanu köidaks. CV on esmane kontakt potentsiaalsele tööandjaga ja seega peab suutma äratada tööandja tähelepanu esimese 10–15 sekundi jooksul, kui ta CVd loeb. See on ainuke võimalus garanteerida, et tööandja kutsub ka intervjuule. Enne kui alustada CV koostamist, tuleks mõelda järgmistele olulistele punktidele:

Oskused ja teadmised peavad olema selgelt ja loogiliselt välja toodud nii, et oskused paistaksid silma. Pöörata tähelepanu detailidele: õigekiri, kirjavihemärgid jne. Kasulik on lasta CV alati veel kellelgi üle lugeda.

CV peab olema ülevaatlik. CV ei tohiks üldiselt olla pikem kui kaks lehekülge. Erandiks

võivad olla juhtivatele kohtadele kandideerimiseks koostatud CVd.

Töökogemuse puudumisel panustada oskuste kirjeldamisele, mida on omandatud näiteks praktika, kooliürituste organiseerimise, suvelaagrite/malevate, vabatahtliku tegevuse, noorteprojektides osalemise või lühiajaliste tööde käigus. Oluline on oskus ennast analüüsida ja kõige olulisem välja tuua.

Koostada igaks kandideerimiseks eraldi CV, mis toob välja just selleks tööks vajalikud oskused ja kogemuse. Ärge saatke oma CVd kunagi masspostitusena. Panna kirja just see töökogemus, mis on aidanud kaasa just selleks tööks vajalike oskuste ja teadmiste omandamisele. Kui on soov eriala vahetada, proovida kirjeldada eelkõige oskusi, mis tulevad uuel erialal kasuks – pole mõtet kõiki eelnevaid töökohti üles loetleda.

Kindlasti ei tohi CVs valetada. See tuleb nii või naa millalgi välja ja võib tekitada väga piinliku olukorra. CV-le ei pea lisama fotot, kui seda töökuulutuses ei ole eraldi nõutud. Kui siiski otsustada foto lisada, peab see olema ametlik ja soliidne. Samuti ei ole CVs kohustust märkida oma vanust, perekonnanime, sugu ja rahvust.

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.

Hea teada!

Europassi tunnusmärgi alla kuulub viis dokumenti, mille eesmärk on inimese oskuste, teadmiste ja kogemuste kirjeldamine raamistikus, mis on ühtne üle Euroopa. Need viis dokumenti on Europassi CV, keelepäss, õpirände tunnustus, kutsetunnistuse lisa ja diplomilisa. Vaata lisaks: www.europassikeskus.ee

Lehe toimetaja ja kujundaja Postimees AS eriprojektide osakond

Leht valmis Kutsekoja tellimisel, ESF programmi «Kutsete süsteemi arendamine» toel

Fotod: PM, Scanpix/CORBIS, Kutsekoda, Järva Teataja, erakogu

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

europass

Hariduse ja kultuuri
peadirektoraat
Elukestva õppe programm